

Αθήνα, 3 Νοεμβρίου 2023

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς

Μετανάστευσης και Ασύλου

Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

Υγείας

Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

ΘΕΜΑ: «Σοκάρουν τα στοιχεία για τη Θεσσαλονίκη: 163 ανήλικοι ζουν στους δρόμους σε διάφορα σημεία της πόλης»

Σοκάρουν τα στοιχεία που δημοσίευσε η Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων ΑΡΣΙΣ με βάση τα πορίσματα των δύο κινητών ομάδων εργασίας της «Streetwork» (της πρώτης στο πλαίσιο του προγράμματος «Εντοπισμού και Υποστήριξης Ασυνόδευτων Ανηλίκων Προσφύγων και του Εθνικού Μηχανισμού Επείγουσας Ανταπόκρισης» και της δεύτερης στο πλαίσιο του προγράμματος «Ωρίων») αναφορικά με τους πρώτους εννιά μήνες του έτους 2023. Στη Θεσσαλονίκη, στους δρόμους, κάτω από γέφυρες, σε εγκαταλελειμμένα σπίτια και εξαιρετικά επικίνδυνες συνθήκες διαβίωσης εντοπίστηκαν 163 ανήλικοι, στη μεγάλη πλειοψηφία τους αγόρια, ευρισκόμενοι σε διαρκή κίνδυνο και χρήζοντας άμεσης, επείγουσας κι εξειδικευμένης φροντίδας.

Όπως προκύπτει από τα συμπεράσματα των ερευνών, πρόκειται για ανήλικα παιδιά είτε πρόσφυγες από το Αφγανιστάν, το Πακιστάν, τη Συρία, την Παλαιστίνη, το Καμερούν, την Αίγυπτο, την Αλγερία, την Ινδία και το Ιράκ, είτε για Ρομά, με καταγωγή από την Αλβανία, την Ελλάδα κι άλλες βαλκανικές χώρες. Τα παιδιά αυτά που ζουν στον δρόμο βρίσκονται εκτεθειμένα σε διάφορες

μορφές εμπορίας που σχετίζονται με την εργασιακή εκμετάλλευση, την σεξουαλική εκμετάλλευση ή την εξαναγκασμένη παραβατικότητα. Η συνθήκη αστεγίας δε ειδικά για ασυνόδευτους ανήλικους πρόσφυγες εντείνει την περαιτέρω εκμετάλλευση αυτού του ήδη εξαιρετικά ευάλωτου πληθυσμού παιδιών.

Επειδή τον Νοέμβριο του 2019 εξαγγέλθηκε από την κυβέρνηση η δημιουργία άτυπου συντονιστικού υπό την αιγίδα του Πρωθυπουργού για τα ασυνόδευτα ανήλικα και τον Φεβρουάριο του 2020 επανιδρύθηκε το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής ως Υπουργείο Μετανάστευσης κι Ασύλου με την ένταξη σε αυτό Ειδικής Γραμματείας Προστασίας Ασυνόδευτων Ανήλικων. Ακολούθησε, σχεδόν δύομισι χρόνια μετά, ένα νέο κυβερνητικό σχέδιο ένταξης των ασυνόδευτων ανηλίκων που «λειτούργησε» πρακτικά ως ευχολόγιο.

Επειδή, όπως έχει επισημάνει ο ΣΥΡΙΖΑ – Προοδευτική Συμμαχία, έχει καθυστερήσει πάνω από εφτά μήνες η χρηματοδότηση των δομών φιλοξενίας από το Υπουργείο Μετανάστευσης κι Ασύλου, παρά την ένταξη της εν λόγω χρηματοδότησης στο πλαίσιο του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΤΑΜΕ) 2021-2027 που συγχρηματοδοτείται κατά 25% από εθνικούς πόρους. Επιπλέον, παρά τη μεταγενέστερη ένταξη –προφανώς λόγω της προεκτεθείσας καθυστέρησης- στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομικών με σκοπό τη συναφή καταβολή μέρους της προκαταβολής, αποτελούντος περίπου το 50% του προγράμματος που θα διαρκέσει μέχρι τέλος του 2024, εξακολουθεί να οφείλεται μεγάλο ακόμα μέρος της χρηματοδότησης, αφορόν την προηγούμενη περίοδο του προγράμματος έως το τέλος Ιανουαρίου 2023. Έτσι, μένουν απλήρωτοι εργαζόμενοι, ασφαλιστικές ενημερότητες δεν εκδίδονται, πάγια έξοδα δεν καλύπτονται και πρακτικά οι δομές φιλοξενίας αδυνατούν να λειτουργήσουν.

Επειδή είναι επιτακτική ανάγκη να ληφθούν μέτρα για να προστατευθούν οι ανθρώπινες ζωές των ασυνόδευτων ανηλίκων και τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματά τους, όπως αναγνωρίζονται παγκοσμίως και πανευρωπαϊκά.

Επειδή είναι επιβεβλημένη η τήρηση των βασικών γενικών αρχών της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, ήτοι το δικαίωμα στη μη διάκριση, το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού να

λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη, το δικαίωμα στη ζωή, την επιβίωση και την ανάπτυξη, το δικαίωμα στην έκφραση των απόψεων του παιδιού και προφανώς το δικαίωμα στην εκπαίδευση.

Επειδή είναι παντελής η αδράνεια και ανεπάρκεια της κυβέρνησης να διασφαλίσει την προστασία των δικαιωμάτων των ανηλίκων, ασυνόδευτων προσφύγων και Ρομά, και να υλοποιήσει αποτελεσματικές πολιτικές ένταξης.

Επειδή ο Γενικός Γραμματέας Ευάλωτων Πολιτών και Θεσμικής Προστασίας έχει υπογραμμίσει ότι *«η ασφαλής κοινωνική ένταξη των ασυνόδευτων ανηλίκων είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ένταξή τους στο πλαίσιο του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος. Η ένταξη των ασυνόδευτων παιδιών στο προστατευμένο σχολικό περιβάλλον, αποτρέπει τον κίνδυνο διαρροής τους προς το κοινωνικό περιθώριο, προστατεύοντας ταυτόχρονα τα ίδια τα παιδιά από την έκθεσή τους σε πολλαπλούς κινδύνους, οι οποίοι ενδέχεται να έχουν σοβαρές επιπτώσεις στην ήδη βεβαρημένη -πολλές φορές- ψυχική τους υγεία».*

Επειδή, μένει πλήρως ανυλοποίητη η από 17/2/23 «Εθνική Στρατηγική για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων», στην οποία τονίζεται καταρχήν η ανάγκη διασφάλισης της ψυχικής υγείας των ασυνόδευτων ανηλίκων (καθώς σημαντικός αριθμός αυτών έχει βιώσει υψηλά επίπεδα άγχους, πολλοί έχουν υπάρξει θύματα βασανιστηρίων, σεξουαλικής/σωματικής βίας ή εκμετάλλευσης κι έχουν υποστεί απώλειες συγγενικών τους προσώπων, ενώ αρκετά σημαντικός αριθμός αυτών πάσχει από ψυχικές ασθένειες, μη αντιμετωπισθείσες μέχρι την είσοδό τους στη χώρα μας, και σχεδόν όλοι έχουν προδιάθεση εμφάνισης θεμάτων ψυχικής υγείας). Επιπλέον, υπογραμμίζεται ότι *«η εκπαίδευση είναι ο θεμέλιος λίθος για τη διεκδίκηση και την προστασία κάθε δικαιώματος που κατοχυρώνεται σε κάθε διεθνές και ευρωπαϊκό κείμενο περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων... Προγράμματα προώθησης της ψυχικής υγείας ... είναι σημαντικό να υλοποιηθούν περαιτέρω στα σχολεία διευρύνοντας το πεδίο εφαρμογής των προγραμμάτων για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα».* Ειδικά, για τους ασυνόδευτους ανήλικους προβλέπεται η ανάγκη για *«διαθεσιμότητα προπαρασκευαστικών μαθημάτων, μαθημάτων ενισχυτικής διδασκαλίας και άλλων μέτρων στήριξης»* και ότι *«ειδικά για τα μικρά παιδιά η σχολική εκπαίδευση αποδεικνύεται σημαντικά επωφελής όχι μόνο όσον αφορά τα μετέπειτα ακαδημαϊκά τους επιτεύγματα αλλά και για την ψυχοκοινωνική ανάπτυξη και την κοινωνική ένταξή τους».* Τι από όλα αυτά έγινε πράξη; Απολύτως τίποτα.

Επειδή μόνο μέσω της εκπαίδευσης και της εξασφάλισης των απαραίτητων εκπαιδευτικών δομών, είναι εφικτή η ένταξη των ασυνόδευτων στην ελληνική επικράτεια ανηλίκων και των Ρομά και η ομαλή ψυχοσυναισθηματική τους ανάπτυξη κι εξέλιξη.

Επειδή οι Ρομά είναι μία από τις πιο αδικημένες και περιθωριοποιημένες κοινωνικές ομάδες στην Ελλάδα. Η κυβέρνηση οφείλει επιτέλους να αναλάβει τις ευθύνες της, λύνοντας τα τεράστια προβλήματα των Ρομά πολιτών σχετικά με τις συνθήκες διαβίωσής τους και την πρόσβασή τους σε υπηρεσίες εκπαίδευσης και υγείας, ευαισθητοποιώντας, ταυτόχρονα, την κοινωνία.

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί

1. Σε ποιες συγκεκριμένες και άμεσες ενέργειες προτίθενται να προβούν για την αντιμετώπιση του προβλήματος και την ουσιαστική ένταξη των εν λόγω ανηλίκων;
2. Σε ποιες συγκεκριμένες κι άμεσες δράσεις προτίθενται να προβούν για την προώθηση της ένταξης των ασυνόδευτων ανηλίκων μέσα στην ελληνική κοινωνία στο πλαίσιο τόσο της τυπικής όσο και της μη τυπικής εκπαίδευσης;
3. Ποια ειδική μέριμνα θα λάβουν για τους ανήλικους Ρομά;
4. Σε ποιες άμεσες ενέργειες προτίθενται να προβούν για την παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας στους ανήλικους της χώρας μας που βρίσκονται σε ανάγκη τόσο εκτός όσο και μέσα στους κόλπους της τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης;
5. Ποια είναι τα στατιστικά στοιχεία (πόσα νέα διαπολιτισμικά σχολεία και δομές άρχισαν να λειτουργούν το σχολικό έτος 2023-2024, πόσοι είναι φοιτούντες ασυνόδευτοι ανήλικοι το σχολικό έτος 2023-2024 και πόσοι οι απόφοιτοι από την κάθε μονάδα εκπαίδευσης για το σχολικό έτος 2022-2023, ποια και πόσα προπαρασκευαστικά μαθήματα και μέτρα στήριξης έλαβαν χώρα το προηγούμενο και πόσα το τρέχον διδακτικό έτος, ποιες σχετικές δράσεις και προγράμματα αναφορικά με την ψυχοσυναισθηματική υγεία έχουν υλοποιηθεί) αναφορικά με τα ασυνόδευτα στη χώρα μας ανήλικα; Ποια σχετικά στοιχεία υπάρχουν για τους Ρομά;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Θρασκιά Ουρανία (Ράνια)

Ακρίτα Έλενα

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αυλωνίτης Αλέξανδρος – Χρήστος

Γιαννούλης Χρήστος

Ζαμπάρας Μιλτιάδης (Μίλτος)

Ηλιόπουλος Αθανάσιος (Νάσος)

Ηλιόπουλος Όθων

Κασιμάτη Ειρήνη (Νίνα)

Κόκκαλης Βασίλειος

Κοντοτόλη Μαρίνα

Λινού Αθηνά

Μαμουλάκης Χαράλαμπος

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Νοτοπούλου Αικατερίνη

Παναγιωτόπουλος Ανδρέας

Παππάς Πέτρος

Πούλου Παναγιού (Γιώτα)

Σαρακιώτης Ιωάννης

Τζούφη Μερόπη

Φωτίου Θεανώ

Χρηστίδου Ραλλία

Ψυχογιός Γεώργιος